

Отже, проведений нами аналіз засвідчив, що для відтворення українською мовою топонімів роману Толкіна «Володар Перснів» були використані різні способи, зокрема транскрипція, транслітерація, калькування внутрішньої форми та морфологічної будови, а також описове витлумачення. Головне, що автори українськомовних перекладів зберегли зміст оригінального тексту та особливість авторського стилю давати своїм персонажам значущі, промовисті прізвища.

Список літератури

1. Толкієн Дж. Р. Р. Володар Перснів. В 3-х книгах / переклад з російської – А.В. Немірова. – Харків: Фоліо, 2003. – 413 с.
2. Толкін Дж. Р. Р. Володар Перстенів / перекл. з англ. О.В. Фешовець. – Львів: Астролябія, 2006. – 1088 с.
3. John R. R. Tolkien The Fellowship of the Ring. – London: George Allen & Unwin, [29 July] 1954. – 423 p.

*Науковий керівник: Федчук Л.І.
канд. філол. наук, доцент*

УДК 070:81'271.1 (043.2)

Іщенко І.В.

Національний авіаційний університет, Київ

МОВНІ ПОРУШЕННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ЗМІ

Засоби масової інформації (ЗМІ) впливають на мовленнєву поведінку читачів, слухачів та глядачів. ЗМІ активно реагують на суспільні процеси та віддзеркалюють їх, мають великий вплив на громадську свідомість. Здатність охоплювати широкі аудиторії дає їм змогу формувати суспільну думку, визначати духовні цінності, а також бути навчальним посібником з української мови. Саме тому мова в українських ЗМІ є дуже поширеною і актуальною проблемою сьогодення. На порушення мовних норм у ЗМІ звертають увагу в своїх працях такі дослідники: Б. Антоненко-Давидович, О. Пономарів, Н. Непийвода, О. Сербенська, А. Капелюшний, В. Русанівський, П. Дудик, Л. Мацько, Д. Григораш та ін. Прикро, але мовна неохайність та порушення мовних норм досить часто зустрічаються на українських телеканалах, радіо, на шпальтах газет.

Калька – нова лексема, створена питомими мовними засобами за зразком іншої мови. Такі конструкції утворюються з власне українських елементів, але за зразком російських слів. Наприклад, у газетних та журналістських матеріалах зафіксовані такі кальки: *бувший (треба: колишній), багаточисельний, малочисельний (численний, нечисленний), всезагальний (загальний), співставляти (зіставляти).*

Інтерференція – мимовільне перенесення, накладання ознак однієї мови на іншу. Наприклад, інтерферама *учбовий* відповідає моделі, за якою утворюються інші лексеми в українській мові: основа іменника + суфікс – ов-. Проте в українському словниковому складі не існує іменників «учоба, учба», від яких міг би утворюватися прикметник. Інтерферама абrevіатурного типу *вузівський*, від слова ВУЗ (*Высшее учебное заведение*) витіснила з ужитку українські відповідники (*ВНЗ, виш (вища школа)*).

Плеоназм можна вважати лексичною помилкою, якщо конструкція є зворотом, що містить зайві слова з однаковим чи близьким значенням. Наприклад, *вперше дебютувати, майбутні перспективи, народний фольклор, вільна вакансія, діючий чинний закон, на сьогоднішній день, моя власна думка* тощо. Такі випадки досить часто зустрічаються як на українських телеканалах та радіо, так і в друкованих виданнях ЗМІ.

Неточність уживання фразеологізмів в українських засобах масової інформації зумовлена частою калькою відповідних російських висловів: *приймати участь, здавати екзамени, потерпіти невдачу, заключати угоду, попередити пожежу, кидатися у вічі*.

Досить часто з екранів лунає: *за підтримки Віталія Кличко, не дають виступити Олегу Ляшко, виступ президента Петра Порошенка*. Хоча за нормами української орфографії чоловічі прізвища на – ко також змінюються: *бульвар Шевченка, твори Франка*.

Отже, мовні порушення в українських засобах масової інформації досі є досить актуальною і поширеною проблемою, яка не обмежується вищенаведеними порушеннями. Українські мас-медіа, друковані видання та радіомовлення створюють у суспільстві певне відчуття мови, формують її активне використання. Журналісти та автори друкованих статей мають приділяти достатню увагу перевірці матеріалів на помилки, щоб уникати неправильного сприйняття української мови аудиторією.

*Науковий керівник: Келічава Я.Б.,
викладач*

УДК 930.22 (043.2)

Божко І.І.

Національний авіаційний університет, Київ

ТЕРМІНИ ДОКУМЕНТ, ДОКУМЕНТУВАННЯ, КОДУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В СУЧАСНОМУ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВІ

Центральною дисципліною у напрямі підготовки фахівців з «Документознавства та інформаційної діяльності» виступає «Документознавство» – наука про закономірності створення і функціонування документів. Головним завданням цієї дисципліни є